

GRONINGER Brieven

Amice frater,

Het moet voor wie de historie van Europa kent al verbazingwekkend zijn, dat zich noemende Calvinisten, gereformeerden, zich veralingeren aan de reeds oude utopie van 'n vereenigd Europa. Hoeveel van die utopische plannen zijn er niet reeds geweest? Van roomschen en humanisten en revolutionairen? Valse profeten, die niet begrepen, wat dit kleine Europa werkelijk is en hoe het kon worden genoemd de beheerscher van de wereld. Valse profeten, die ook niet wisten, wat in den mensch is.

Thans dringen de leidende mannen in Amerika op zulke eenheid aan, maar de Amerikaan heeft geen goed begrip meer van Europa's historie van geweldige worsteling en geestelijke kracht.

Ik denk nu maar aan de veertien punten van Wilson. Hij dacht in eenen al de problemen hier in Europa op te lossen. Hij liet er, als geleerd historicus, geen enkele liggen. Maar de uitkomst was, dat de oude problemen nog erger werden, en dat er enkele nieuwe bijkwamen. Van nog kwader kwaliteit.

Dat nu de zonen der reformatie zich aan deze utopie vergapen is al heel erg. Maar veel erger zijn de argumenten, die zij ter harer verwerkelijking aanvoeren.

Waar gaat het hier om? Men roept tegen het communisme, dat de vrijheid doodt. En dat is ongetwijfeld juist.

Maar men gelooft nu aan een vrijheid, gebouwd op de z.g.n. democratie. Die zuiver humanistisch is. Het geloof in de rechten van den goeden mensch.

Wie hier het rechte licht wil ontvangen moet allereerst de vraag stellen: wat is toch de vrijheid?

De leus der Fransche revolutie was ook: vrijheid, en dan nog gelijkheid en broederschap. Men roept thans de antirevolutionaire jongeren op tot studie. Welnu, laten zij, die aan het groote werk „Ongehoof en Revolutie" van Groen niet toekomen, maar eens de brochure van dezen Evangeliebelijder lezen over die revolutionaire leuze.

Vrijheid is, dus zegt onze belijdenis, vrijheid onder de volken, dat een ieder God dienen kan naar Zijn Woord. In heel zijn leven. Weten wij niet, dat deze vrijheid van den christen in deze wereld slechts spaarsamenlijk gevonden wordt en dan nog op een heel klein gebied? Ons volk staat dan nog in de eerste linie, hoezeer wij bezig zijn onze vrije kerk en de vrije school en het vrije gezin en het vrije bedrijf door onzen afval en het meegaan met de valse profetie te verliezen.

Hoe hebben wij deze vrijheid gewonnen?

Is zij ons als vrucht der „democratie" toegevalen?

Of is zij in de kern vrucht van de reformatie der kerk?

Wij hebben den steun van Rome ontvangen, dat, hier in de minderheid, aan de eigen vrijheid dacht. Het is nog de vraag of deze steun ons wezenlijk heeft gebaat.

Maar dacht nu iemand, dat Rome een waarborg biedt voor het behoud der vrijheid?

Het erkent de vrijheid van conscientie in beginsel niet.

Dit werd indertijd in de Tweede Kamer door een man als mr Van Schaick toegegeven.

Trouwens, wie weet niet, hoe Rome handelt, als het de macht in een staat in handen heeft? Wij behoeven nu slechts aan Spanje te denken.

Rome kent tenslotte geen grootere vijand dan de ware kerk des Heeren.

Zelfs als het zelve in grooten druk komt, vergeet het dit niet.

Neem nu Frankrijk, waar de Roomsche kerk langen tijd veel te lijden had van radicalen en socialistischen haat; toen mannen als Combes en Viviani de leiding hadden.

Toen zij bezig waren de roomsche kerk te vervolgen, riep hier een vrijzinnig democraat uit: zie naar Frankrijk. Hij vond het fraai.

Wie de verhoudingen in Frankrijk wil kennen, doet goed eens het bekende boek te lezen van Denis de Rougemont: „Journal d'un intellectuel en chômage".

Hij vertelt, hoe in een communistische gemeente de lieden, die nog naar de roomsche kerk zouden willen gaan, dit niet durfden, omdat de autoriteiten in het dorp des Zondags in de kroeg zaten om te zien, wie den moed zou hebben de kerk binnen te stappen, welke daar tegenover stond. De pastoor vertelde, dat men hem wel zei: konden wij maar aan den achterkant stillekens binnensluipen, dan zou het nog gaan.

Maar ook verhaalt De Rougemont van een protestantschen evangelist, die trachtte menschen te krijgen op de door hem aangekondigde samenkomsten. Er kwamen er slechts enkelen, en die waren nog vrij onverschillig. Trouwens, wat die evangelist vertelde, was ook al niet veel zaaks. En hij moest erkennen, dat de verspreiding van den Bijbel, die hij ook beproefde, het sterkst werd tegengewerkt door den pastoor van het dorp.

De Rougemont constateert: men vervolgt het christendom niet meer in Frankrijk. Maar, voegt hij er aan toe: „c'est sans doute un signe de la surdit  spirituelle totale". Zonder twijfel een teeken van totale geestelijke doofheid.

Die doofheid kunnen wij hier te lande in den kring van hen, die zich nog calvinisten en antirevolutionairen noemen helaas ook allerwege constatareeren.

Men volgt blijkbaar gedachtenloos wat van boven af wordt gedecreteerd en onderscheidt de geesten niet meer.

Maar dit thans daargelaten; is nu waarlijk op goeden grond vast te houden, dat roomschen en gereformeerden onder gezag en vrijheid en recht hetzelfde ongeveer verstaan?

Nog anders wordt het, als men verzekert, dat humanisten en socialist en zelfs atheïsten op grond der democratie nu wel niet principieel, maar toch praktisch zoover gevorderd zijn, dat wij met hen over gezag en recht en vrijheid z   kunnen spreken, dat er een onderlinge overeenkomst valt te constatareeren.

En dit als een zeker residu, traditioneel overblijfsel, van het christendom.

Als dit nu nog zoo is, zou het een eeuw geleden ook zoo hebben moeten zijn. Dacht men nu werkelijk, dat de humanist en socialist het recht eener vrije christelijke school van harte zou aanvaarden?

De praktijk leert het wel anders.

Het is natuurlijk wel mogelijk, dat de christelijke school onder den invloed van een persoonlijkheids-paedagogie zoozeer verwatert, dat geen socialist er meer bang voor is; geen humanist er meer voor vreest, omdat hij ziet, dat het humanisme daar in wezen de zege behaalde. Dat ook inzake de politiek er geen wezenlijk reformatorisch denken en gevoelen meer is. Dan is het zout bij de gereformeerden smakeloos geworden.

Wanneer wij trouwens zien, wat getrouwe kinderen der reformatie ten onzent op velerlei gebied van synodocratische zijde ontmoeten, komen wij tot de bittere ervaring, dat de werkelijke vrijheid ook hier in ons voorheen zoo goede land problematisch is geworden.

Denken wij ons nu eens een vereenigd West Europa in en vragen wij ons af, wie daarin de leiding zullen verkrijgen.

Allicht de niet-christelijke en „christelijke" moderne girondijnen.

Reeds enkele jaren geleden schreef de politieke redacteur van een groot liberaal blad ten onzent, na een reis, die hij door Europa had gemaakt: Europa is niet christelijk meer. En dit oordeel is juist.

West Europa is door de prediking van het Woord des Heeren tot de beheersching der wereld gekomen. Hoezeer het ook werd het tooneel van gedurigen strijd. Verwondert het ons?

Juist waar Christus Zijn kerk plant, komt de satan met zijn vreeselijk woeden. Hier zag men den strijd der antithese.

Nu dit Europa het Woord des Heeren heeft verworpen, want zoo deed het, wordt het ontroond, krimpt het van vrees ineen voor de haters van alle vrijheid, haters, die het zelf heeft gekweekt, haters, die de zonen van het liberalisme en socialisme en humanisme zijn. En strekt het als een arme bedelaar de handen uit naar het Westen, naar Amerika, dat het zelf eens bouwen mocht.

En dit droeve beeld biedt ons ook ons arme vaderland. Eens een groote natie door het wonder van het Woord en anders niet. Thans ontakeld en vreesend niet meer op eigen beenen te kunnen staan. Zelfs redding verwachtend van een eenheid, die ons volk zeer zeker berooven zal van zijn vrijheden, als wij zelf niet meer weten wat zij beteekenen.

Het is uiteraard niet denkbaar, dat een werkelijke eenheid van West-Europa — over samenwerking in handhaving onzer nationale zelfstandigheid spreek ik niet — zich zou beperken tot eenheid van verdediging van mijnen en industrie.

Reeds op de eerste samenkomst van den befaamden raad van Europa kwamen de rechten van den mensch ter sprake en wilde men daaronder niet begrijpen de rechten op den eigendom en de rechten der ouders om over het onderwijs hunner kinderen in vrijheid te beschikken.

Wie op Rome of op het humanisme of socialisme vertrouwt, leunt op 'n staf, die de hand zal doorboren.

Ik las onlangs een verslag van een vergadering eener a.r. kiesvereniging, waarin een universitair gevormd man het compromis in de politiek bepleitte. Hij betreunde, dat de a.r. en c.h. niet samen een staatkundige partij konden vormen. Dat kon dus naar zijn meening zeer wel.

Daarna constateerde hij, dat de sociaal democraten in den loop der jaren zeer veranderd zijn. Daar was nu weer waardeering voor overheidsgesag en nationale saamhoorigheid. Men is voorstander van de vrijheid van onderwijs. Er was nog wel verschil. Maar er zijn contact-punten. Ja — die contacten, dat zijn uitermate gevaarlijke dingen. Daar komt veelal kortsluiting van.

Ook de liberalen waren anders geworden. En internationaal konden de a.r. heel goed met een federaal Europa meegaan, mits de anderen ons ongemoeid zouden laten in interne aangelegenheden. Ziehier de doorbraak gepredikt, die men zegt te verwerven.

Als wij de fundamenteen opgeven, waarop het gebouw onzer wezenlijke vrijheid, zooals het Woord Gods ons die predikt, rust, dan hebben wij ons zelf in de meest interne aangelegenheden reeds aangetast. Dacht iemand, dat er dan nog kracht zoude zijn die tegenover anderen te verdedigen?

Het vereenigd West-Europa komt er niet, tenzij van een heel anderen kant, als waaraan men nu denkt. En die andere kant krijgt al meer kans naarmate een verwatert christendom zich verzwaagt met het humanisme en socialisme.

Wij hebben thans echter voornamelijk te letten op de argumenten, die ook voor het eens waarlijk gereformeed, antirevolutionair volksdeel den weg naar die nieuwe statelijke verschijning moeten banen. En dan..... welk een droeven val.

Met hartelijke groeten en heilbiede, uw toegenegen
MARNIX.

PERSSCHOUW

NIETS TERUGGENOMEN.

De Waagmeester vertelt in „Ons Kerkblad" (prov. Utrecht):

De meeste leden der Geref. Kerk van Baarn vonden op Donderdag 1 Febr. j.l. bij de post een brief, waarin hun kennis werd gegeven van een besluit van de kerkeraden der synodaal-gebonden kerken te Baarn en te Soestdijk, inzake de schorsing van vier broeders ambtsdragers op 4 September 1945.

We geven hier eerst den tekst van dit besluit onverkort weer:

„De Kerkeraden van de Gereformeerde Kerken te Baarn en te Soestdijk, in gecombineerde vergadering bijeen op 25 Januari 1951,

overwegende,

1. dat in hun gecombineerde vergadering van 4 September 1945 de brs G. Th. Koning, G. Visser en G. van Wijnen in hun ambt van ouderling en br. R. Andriessen in zijn ambt van diaken werden geschorst op grond van „valse leer of ketterij", en wel naar aanleiding van hun mededeling van 23 Augustus 1945: „Wij moeten u thans mededelen: dat het ons niet mogelijk is ons te conformeren aan de leerbesluiten 1942 inzake het genadeverbond.

Wij geloven niet dat Gods Woord eist dat het zaad des verbonds voor wedergeboren is te houden, w  l dat al die kinderen in Christus geheiligd zijn. Wij moeten daarom verwerpen de binding aan die besluiten en alle schorsingen en afzettingen, die op grond van die verwerping plaats vinden".

2. dat echter aan het zich-niet-kunnen-conformeren aan een Synode-uitspraak, die, voor wat het aangevochten gedeelte betreft, een conclusie uit de belijdenis was, geen voldoende grond is te ontlennen voor de beschuldiging van „valse leer of ketterij" (waaronder te verstaan is „het hardnekkig drijven of aannemen van enige dwaling, strijdende tegen de grondstukken der zaligmakende leer").

3. dat derhalve ook uit 't niet-aanvaarden van de formulering „houden voor wedergeboren" nog niet geconcludeerd kan worden tot „valse leer of ketterij", daar zulks slechts uit een positieve verklaring van deze broeders had kunnen blijken;

verklaren, dat, welke afwijkingen ook reden tot schorsing hadden kunnen geven, de schorsing op grond van „valse leer of ketterij" te betreuren valt, evenals het niet-bewandelen van de kerkelijke weg door de geschorste broeders;

en besluiten,

1. hiervan mededeling te doen aan de broeders G. Th. Koning, G. Visser, G. van Wijnen en R. Andriessen, met de betuiging van hun leedwezen, dat hun schorsing indertijd op deze grond heeft plaats gehad;

2. genoemde broeders, en al de broeders en zusters, die zich om deze schorsing van de Kerk te Baarn hebben losgemaakt, op te roepen, mede gezien de besluiten van de Generale Synode van 's-Gravenhage van 1 Maart 1950, zich met de Gereformeerde Kerk van Baarn te herenigen".

Dan haalt ds W. een artikeltje van een synodocratischen dominee aan. Die schreef enerzijds: o wat mooi! Anderzijds: denk nu niet, dat we teruggekrabbed zijn (natuurlijk staat het er veel netter).

Maar ds Waagmeester zegt, terecht, nu oppassen. Wat staat er wel, en wat staat er niet? Hij antwoordt:

1. ER STAAT WEL, dat aan het zich-niet-kunnen-conformeren aan de bewuste synode-uitspraak geen voldoende grond is te ontlennen voor de beschuldiging van „valse leer of ketterij", maar ER STAAT NIET, dat aan het zich-niet-kunnen-conformeren aan bedoelde uitspraak geen grond is te ontlennen voor schorsing in het ambt.

2. ER STAAT WEL, dat de geschorste broeders den kerkelijken weg niet hebben bewandeld, maar ER STAAT NIET, dat het in art. 31 K.O. vastgelegde recht, om besluiten, die strijden tegen het Woord Gods, niet voor vast en bondig te houden, met voeten getreden is, en dat daardoor de kerkelijke weg is op-

Wijzigingen Handboek 1950

(Om tijd en onnoodige moeite te besparen, verzoekt de Redactie berichtjes voor deze rubriek rechtstreeks naar de administratie in Goes te zenden.)

- Blz. 40 OMMEN. Adres kerkeraad: H. ter Burg, Wit-haren T 5, Ommen.
- Blz. 50 ZUTPHEN. Adres kerkeraad: K. v. d. Veen, Frans Halslaan 25; diaconie: J. H. Bouwhuis, Rijkstraatweg 43, Warnsveld.
- Blz. 55 AMERSFOORT. Adres kerkeraad is niet P. Kok, doch P. Koning, Alb. Cuyperstraat 19.
- Blz. 71 LEERDAM. De J. Kok, Schalkscheweg 4d is telefonisch aangesloten onder nr 282.
- Blz. 87 QUAESTOR Part. Synode van Zuid-Holland (in de plaats van P. M. J. Mekkes) tijdelijk de kerkeraad van Delft. Adres: C. v. d. Vliet, H. de Grootstraat 190, Postrek, 122942 t.n.v. R. van Rij, Fr. v. d. Puttestraat 47.

gebroken door de synodes, en door die mannen in den toenmaligen kerkeraad te Baarn, die de synode gehoorzaamden.

3. ER STAAT WEL, een betuiging van leedwezen aan de vier broeders, dat hun schorsing indertijd heeft plaats gehad op dien grond, maar ER STAAT NIET, dat hun schorsing erkend wordt als een daad van ongehoorzaamheid aan Christus, onzen enigen Meester, door welke daad de consciëntien van Gods kinderen gebonden en gedwongen zijn.

4. ER STAAT WEL, dat die broeders, en degenen, die hen bleven erkennen als ambtsdragers van Christus Jezus, zich van de kerk te Baarn hebben losgemaakt (waarmede men die broeders onrecht doet en de genade des HEEREN in de vrijmaking van Zijn kerk miskent), maar ER STAAT NIET, dat deze kerkeraad zich geroepen weten, om zich te bekeren van de in binding en schorsingen bedreven zonden.

We zouden er nog veel meer over kunnen zeggen, maar moeten het hierbij laten. Onze conclusie kan, nadat we goed gelezen hebben, wat er wel en wat er niet in staat, helaas geen andere zijn dan deze, dat de leden van de Geref. Kerk te Baarn worden opgeroepen, om het voorbeeld van Dr F. L. Bos, Dr B. A. Bos, Dr M. de Goede en anderen te volgen, en wederom den hals te buigen onder de synodale hiërarchie.

De HEERE beware ons daarvoor, en Hij doe ons in getrouwheid bidden om en werken voor de vergadering van Zijn volk door Zijn Geest en Woord, in enigheid van het ware geloof.

Conclusie: niets veranderd.

Trouwens: de eenige verandering die wat wezen zou, moest wezen: de normen terugnemen en alle daarop gebouwde conclusies eveneens, met leedwezen over het stellen en hanteeren der normen. En dan de normen van 1944. Want DIE zijn gesteld onder al die fatale besluiten. Elk gesprek over iets anders is nieuw onrecht.

K. S.

KERKNIEUWS

(Om tijd en onnoodige moeite te besparen, verzoekt de Redactie berichtjes voor deze rubriek rechtstreeks naar de administratie in Goes te zenden.)

Tweetal te:

Zaandam, J. v. d. Haagen te Ulrum en J. J. Verleur te Lisse.

Groningen, J. Waagmeester, Baarn en C. Stam, Ermelo.

Beroepen te:

Nijmegen, L. E. Oosterhoff te IJsselmuiden.

Zaandam, J. van der Haagen te Ulrum.

Bedankt voor:

Zalk en Veecaten, C. Stam te Ermelo.

Amsterdam-C., A. Veldman te Enschede.

— DS G. A. JANSEN hoopt 25 Febr. afscheid te nemen van de kerken van Enkhuizen en Hoorn. Bevestiging en intrede te Loppersum en Westeremden Zondag 4 Maart. Als bevestiging hoopt op te treden ds R. K. Wigboldus te Delfzijl.

— INSTITUEERING VAN DE KERK VAN WAGENBORG. Het ligt in het voornemen om tot kerkinstituering in Wagenborgen over te gaan. Eind Februari of begin Maart zal het D.V. zoo ver zijn.

— CENTRALE DIACONALE CONFERENTIE. De 59e Centr. diacon. conferentie zal D.V. worden gehouden te Rotterdam op Woensdag 27 Juni 1951. De voorzitter, br Veenkamp, zal een referaat houden over: „De praktijk van het diakenambt“.

— CONFERENTIE VAN DIAKENEN UIT GELDERLAND EN OVERIJSEL. Deze wordt gehouden op D.V. Woensdag 7 Maart e.k. in het kerkelijk gebouw Broederweg 32 te Kampen. Aanvang des voormiddag te half elf. Ds A. Veldman van Enschede zal refereeren over: „Diaconale Autarkie“.

— JUBILEUM ARNOLD FEDDEMA (1926—1951). Men schrijft ons:

28 Februari a.s. zal het 25 jaar geleden zijn dat br. Arnold Feddema voor 't eerst als kerkorganist optrad in de Geref. Kerk te Murmerwoude. Hij was toen 9 jaar. Zijn eerste lessen, praktisch en theoretisch, ontving hij van Corn. de Roos.

Na een onderbreking, om aanvankelijk voor onderwijzer te worden opgeleid, mocht hij de Kweekschool eindelijk verlaten om in Groningen zich verder te bekwamen bij Frieso Moolenaar en Jonny Ponten, onder wier leiding hij het diploma der G.O.V. en N.O.V. behaalde.

In 1942 ging hij van Groningen naar George Stam in Leeuwarden, onder wiens leiding hij zeer goed succes had. 1943 Staatsdipl. Orgel L.O. Theorie; 1944 L.O. Praktijk.

Na korte onderbreking (bezetting) in 1945 verder. Repertoire studie. Bach, Romantiek en Modernen.

1949 Staatsdiploma Orgel M.O. Theorie.

Stam vertrok en Piet Post volgde hem ook op als leeraar. Nu wordt gewerkt voor diploma M.O. Praktijk. In 1943 werd begonnen als Koorleider en met succes, zoodat hij nu over 5 koren den scepter zwaait.

't Koor van Zwaagwesteinde heeft de meeste vooreringen gemaakt en toonde dat reeds enkele malen voor de N.C.R.V.

Als leider dirigent heeft ook br Feddema den moeilijken strijd te voeren voor repertoire verbetering van de Koren. Tegenover het sentimentele romantisch-liederstafel gedoe, de oude meesters en ook iets van 't heden. In zijn groote lespraktijk constateerde br. Feddema dat ook de smaak gaat veranderen.

Alg. muzikale ontwikkeling wordt meer verlangd dan 't huis, tuin en keukenspel van de eerste jaren!

Er zijn nu leerlingen voor harmonium-examen, examen kerkorganist, waarvan de eerste in 1950 slaagde.

Zij, die les geven, hebben dien smaak op te voeden en bewust te richten ook met 't geven van muziekgeschiedenis, theoretische onderdeelen enz.

Als lid van 't Kringbestuur van de G.O.V., Classis Dokkum e.a. is hij actief en een groote steun om 't orgelspel en de besprekingen in de goede richting te sturen. De Eeredienst vraagt van ons „'t uiterste“, wordt ook door hem „beleden“.

Moge het hem dien dag niet aan belangstelling ontbreken en geve God hem nog vele jaren de kracht om onze Christelijke cultuur zoowel in de Kerk als daar buiten te dienen tot des Scheppers eere!

— ZENDING. De classis Alkmaar-Zaandam heeft besloten de volgende voorstellen in te dienen bij de generale synode van Kampen.

I. De zendingsorde waaronder de gereformeerde kerken nu leven komt te vervallen en in plaats daarvan nemen de gereformeerde kerken de volgende bepalingen:

1. Het evangelie moet naar het bevel van Christus in de wereld worden gepredikt, ook aan hen die het nog niet kennen. Het moet worden gepredikt door mannen die wettig tot het ambt zijn geroepen en in het ambt zijn gesteld. De schrift wijst in Efeze 4:11 daarvoor aan het ambt van evangelist. Voor dit ambt kunnen worden gebruikt de namen evangelist als aan de schrift ontleend en zending als door de praktijk gewettigd.

2. De schrift wijst geen andere instantie aan om tot het ambt te roepen en in het ambt te stellen en opzicht en tucht over ambtsdragers te oefenen dan de kerkeraad met medewerking van de gemeente. Daarom geschiedt de zending door de plaatselijke kerk.

3. De plaatselijke kerk neemt voor het werk der zending zelf het initiatief en roept een broeder tot het ambt van evangelist of zending, stelt hem in het ambt en zendt hem uit.

4. De kerk die de evangelist in het ambt heeft gesteld en uitgezonden zorgt ook voor het levensonderhoud van dezen ambtsdrager met zijn gezin en bestrydt de kosten die verder aan zijn arbeid verbonden zijn. Indien nodig kan ze voor de bestrijding van deze kosten hulp vragen van andere kerken.

5. Elke kerkeraad die een broeder roept tot het ambt van evangelist of zending beoordeelt zelf of deze broeder tot het ambt bekwaam is, met dien verstande dat hij zich

voor de examinatie verzekert van de hulp van de classis waartoe zijn kerk behoort en hij niet zonder zeer gewichtige redenen van het oordeel der classis zal afwijken.

6. De evangelisten of zendingen zullen de drie formulieren van enigheid der gereformeerde kerken ondertekenen, en de evangelisten of zendingen die zulks weigeren zullen de facto in hun dienst door den kerkeraad worden geschorst tot den tijd toe dat zij zich daarin geheel veritaard zullen hebben, en indien zij bij hun weigering blijven zullen zij van hun dienst geheel worden afgesteld.

7. Het werk van een evangelist of zending is de kerk te planten daar waar ze nog niet is. Daarvoor predikt hij het evangelie aan hen die het nog niet kennen, bedient aan hen die tot het geloof zijn gekomen de sacramenten en helpt hen indien zij in voldoende aantal toegebracht zijn bij het instellen van de ambten. Hij biedt geen hulp voor het instellen van de ambten zonder bewilling van zijn kerkeraad die hem zendt, tenzij door overmacht de verbinding met zijn kerkeraad verbroken is. Naar den aard van zijn ambt is zijn werk voor hen die tot 't geloof toegebracht zijn afgelopen wanneer onder hen de ambten zijn ingesteld.

8. Over de gelovigen voor wie de ambten nog niet zijn ingesteld oefent de evangelist of zending de kerkelijke tucht met dien verstande dat hij zonder bewilling van zijn kerkeraad niemand voor langer dan zes maanden van het avondmaal weert en zonder die bewilling niemand excommuniceert, tenzij door overmacht de verbinding met zijn kerkeraad verbroken is.

9. De evangelist of zending zal aan gelovigen die nog onder zijn opzicht staan en van zijn arbeidsveld gaan vertrekken een getuigschrift aangaande hun belijdenis en wandel geven en hen, indien mogelijk, bevelen in de hoede van een kerkeraad of van een anderen evangelist of zending.

10. Wanneer een evangelist of zending een openbare grove zonde bedrijft die der kerk schandelijk is of ook bij de overheid strafwaardig, oefent de kerkeraad over hem tucht naar de artikelen 79 en 80 van de kerkenordening, met dien verstande dat daarbij de evangelist of zending gelijk wordt gesteld met de predikanten.

11. Indien het eerste voorstel niet wordt aanvaard stelt de classis voor, dat de kerken voor de zending onder Joden, heidenen en Mohammedanen het ambt van evangelist, genoemd in Efeze 4:11, weer herstellen.

12. De classis stelt voor, dat bij de gedrukte acta van de generale synoden de rapporten, namens de commissies ter vergadering van de generale synoden uitgebracht, niet meer worden opgenomen.

13. De classis stelt voor, dat de generale synode van Kampen het voorstel van de particuliere synode van N.-Holland inzake praediscipline ter generale synode behandelt in één van haar eerste vergaderingen.

— PREEKCONSENT STUDENTEN. De classis Utrecht besloot n.a.v. enkele instructies, handelende over het optreden van studenten tot het spreken van een stichtelijk woord, via de Part. Synode aan de Generale Synode voor te stellen:

De Generale Synode besluite: dat tot 1 Jan. 1953, het besluit van de G. S. van 1908, betreffende het optreden van studenten voor de gemeente alsnog buiten werking gesteld blijve;

en dat aan studenten in de theologie, wanneer zij na hun propaedeutisch examen vier jaar theologie gestudeerd hebben, voor den tijd van ten hoogste 1 jaar door de classis waartoe de kerk behoort, waarvan de betreffende student beïjdend lid is, consent kan worden verleend tot het spreken van een stichtelijk woord;

zulks nadat de classis een onderzoek heeft ingesteld overeenkomstig de volgende regeling:

a. De betrokken student geve, door een op de classis voor te dragen preekvoorstel, blijk van geschiktheid tot het spreken van een stichtelijk woord voor de gemeente;

b. De classis stelde een onderzoek in naar de kennis van de hoofdzaken van de Geref. Geloofsleer. De Synode adviseere de kerken naar deze regeling de verleende consenten te erkennen en eventuele klachten kenbaar te maken aan de classis, die het consent heeft verleend“.

Boekbinderij VAN KUIJK

Voor al Uw Bindwerk.

Reformatie f3.—

Catechismus f2.—

Alle terugzendingen

onder rembours.

Zalmstraat 1 - Scheveningen

BOD GEVRAAGD.

Aangeboden: „De Reformatie“

15e jaarg. nrs 39 t/m 52; 16e

jaarg. nrs 44 t/m 52; 17e jaarg.

volledig; 18e jaarg. volledig

(w.o. groot Kuiper-herdenkings-

nr.); 19e jaarg. volledig, behalve

nr. 3; 20 jaarg. behalve nr. 13

(w.o. de bekende nrs van Aug.

1940); 21e jaarg. nrs 4 t/m 12 en

22—26; „Pro Ecclesia“ 6e jaarg.

nrs 4—47; 7e jaarg. nrs 5—20.

Brieven: Zaandam, Dampad 83,

Tel. 4904.

Uw familiebericht

behoort zeker in

„DE REFORMATIE“,

vindt U ook niet?

De wereldpolitiek in het licht van de Schrift

door A. ZIJLSTRA

Uit de inhoud nemen we het volgende over:

1. Woord en Wereld; 2. Schrift en Historie; 3. De Volkerentafel; 4. Het Kerkgezin; 5. De Kerkstaat en de Wereldpolitiek; 6. De O.T. Kerk en de Wereldrijken; 7. Wereldrijk en Wereldrecht; 8. De Kerk die wereld in; 9. Augustinus; 10. Het Christelijk Wereldrijk; 11. Een keerpunt; 12. De Reformatie; 13. De ware Kerk en het Wereldrecht; 14. Rede en Revolutie; 15. De Restauratie; 16. De machtige mens; 17. Imperialisme en Pacifisme; 18. Wereldoorlogen en Wereldeenheid. Slot: Enkele hoofdgedachten.

Dit boek van 256 pagina's op uitstekend opdikkend romandruk, verslijnt, in mooie linnen band gebonden, als vierde deel van de R.B.-Serie. De abonnees ontvangen tevens daarbij ingesloten het prospectus voor de nieuwe jaargang, dat uitvoerig inlicht over de in de nieuwe jaargang te verschijnen boeken, die inderdaad een verrassing zullen zijn.

Dit boek kost f5.50, maar de abonnees op de R.B.-Serie betalen slechts f2.90.

Men abonneer zich bij de boekhandel of rechtstreeks bij de uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V., GOES, Giro 36000

De 3e druk Van Souvereine Liefde

door Ds E. TH. VAN DEN BORN, is verschenen.

Het werk is in nieuwe uitvoering gebracht, met geheel nieuwe bandtekening in goud-druk, en gedrukt op prima houtvrij, opdikkend papier.

Prijs is f3.25. Maar verenigingen en kerkeraaden kunnen gebruik maken van de belangrijke korting bij de bestelling van minstens 20 exemplaren.

Verkrijgbaar bij de boekhandel of rechtstreeks bij de uitgevers:

OOSTERBAAN & LE COINTRE N.V., GOES.